

Participatieplan

Beoordelings- en besluitvormingsfase

MIRT-Verkenning A15 Papendrecht – Gorinchem

12 oktober 2020

versie 7, definitief

Inhoud

Inleiding.....	2
Proces MIRT-Verkenning.....	2
MIRT-Verkenning A15 Papendrecht-Gorinchem	3
Duiding document.....	4
Leeswijzer.....	4
1 Samenvatting participatieproces start- en analysefase.....	5
1.1 Doorlopen participatieproces.....	5
1.2 Resultaten van het participatieproces.....	6
2 Participatie in de beoordelings- en besluitvormingsfase.....	8
2.1 Doel Participatie	9
2.2 Beoordelings- en besluitvormingsfase	9
2.3 Participatie maatwerk voor stakeholders.....	10
2.3.1 Doel communicatie.....	11
2.3.2 Resultaten.....	11
3 Participatieproces	12
3.1 Basis van het participatieproces.....	12
3.2 Stakeholders per participatieniveau.....	13
3.2.1 Beslissen	13
3.2.2 Meewerken	14
3.2.3 Meedenken	14
3.2.4 Informereren	14
3.3 Maatwerk en flexibiliteit waar nodig.....	15
3.4 Activiteiten, middelen en werkvormen.....	15
3.4.1 Gesprekken diverse stakeholders (meewerken/meedenken)	15
3.4.2 Ontwerpsessie (meedenken/informereren).....	16
3.4.3 Ateliers (meewerken en meedenken/informereren)	16
3.4.4 Informatiebijeenkomsten (meedenken/informereren)	17
3.4.5 Werksessies meekoppelkansen.....	17
3.5 Verslaglegging en terugkoppeling opbrengst participatieproces.....	19
4 Communicatieproces	20
4.1 Tone of Voice	20
4.2 Communicatiemomenten.....	20
4.3 Belangrijkste communicatiemiddelen	20
Bijlage I Proces meekoppelkansen	22

Inleiding

Dit participatieplan beschrijft de wijze waarop invulling wordt gegeven aan participatie in de beoordelings- en besluitvormingsfase van de MIRT-Verkenning A15 Papendrecht-Gorinchem (hierna te noemen MIRT-Verkenning). Omdat participatie gezien wordt als een belangrijke bouwsteen voor de MIRT-Verkenning wordt de omgeving al vanaf de start- en analysefase van de MIRT-Verkenning geïnformeerd en geconsulteerd. Met de omgeving worden de belanghebbenden bedoeld, zoals burgers (zowel omwonenden als weggebruikers), vertegenwoordigers van bedrijven, professionals van maatschappelijke organisaties, ambtenaren en bestuurders van overheden. In dit document duiden we deze verschillende omgevingspartijen aan met het begrip stakeholders.

In dit participatieplan wordt beschreven waarom welke stakeholder wanneer en op welke manier wordt betrokken in het proces van de MIRT-Verkenning. De basis daarvoor ligt in de geactualiseerde stakeholdersanalyse. Het voorliggende plan is een vervolg op het participatieplan dat is opgesteld voor de voorgaande start- en analysefase van deze MIRT-Verkenning (laatste versie d.d. 20 januari 2020). Beiden participatieplannen zijn openbare documenten die beschikbaar worden gesteld via de website van de MIRT-Verkenning.¹

Aan het einde van de vorige fasen (start- en analysefase) is het doorlopen participatieproces samengevat in het Participatieverslag van 2 september 2020. Met een beperkt aantal stakeholders is geëvalueerd hoe de participatie-aanpak in de eerste fasen is verlopen, en wat de ervaringen van de betrokken stakeholders waren. In het kader van deze evaluatie is ook de stakeholderanalyse geactualiseerd. Deze informatie is meegenomen bij het opstellen van het voorliggende participatieplan.

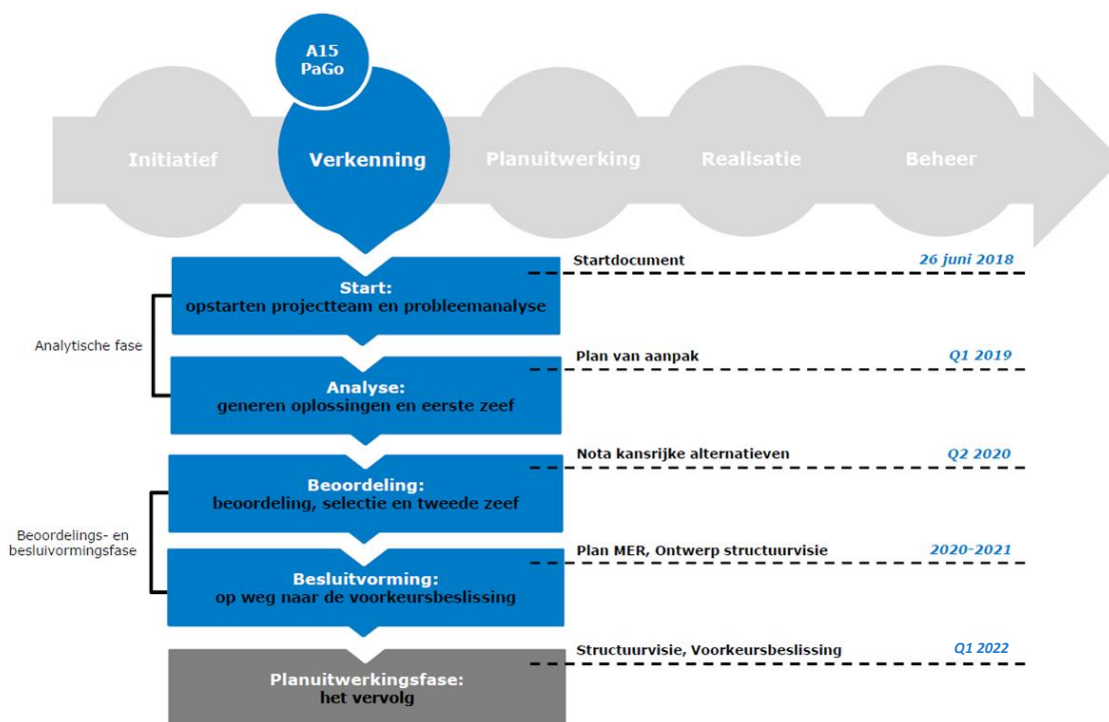
Proces MIRT-Verkenning

Een MIRT-Verkenning levert beslisinformatie voor het zogenoemde 'Voorkeursbesluit'. De MIRT-Verkenning werkt van grof naar fijn: alternatieven worden stapsgewijs getrechterd, via kansrijke alternatieven tot een Voorkeursalternatief. In de volgende visualisatie zijn de stappen in een MIRT-Verkenning verbeeld.

---

¹ www.mirta15papendrechtgorinchem.nl

Waar staan we nu?

Figuur 1 Proces MIRT-Verkenning

De beoordelings- en besluitvormingsfase waarop dit plan betrekking heeft start in het najaar van 2020 en duurt tot begin 2022.

MIRT-Verkenning A15 Papendrecht-Gorinchem

De A15 vormt een belangrijke logistieke verbinding tussen de haven van Rotterdam, Arnhem, Nijmegen en Duitsland. Vanuit het Programma Goederen Vervoer Corridors is de A15 onderdeel van de logistieke corridor Oost. De ambitie voor 2030 voor deze corridor is onder andere het terugdringen van files, het verhogen van de capaciteit en het verbeteren van de betrouwbaarheid van reistijd.

Voor het gedeelte van de A15 tussen Papendrecht en Gorinchem wordt daarom een MIRT-Verkenning uitgevoerd. De MIRT-Verkenning richt zich op lange termijn knelpunten en oplossingen.

Het **projectgebied** is de Rijksweg A15 tussen Papendrecht (hmp 77,5) en Gorinchem (hmp 101,3)². Dit traject is 23,8 km lang. Tot het projectgebied behoren de aansluitingen Papendrecht (met de N3/N214), Sliedrecht West, Sliedrecht Oost, Hardinxveld-Giessendam en Arkel. Voor het knooppunt Gorinchem geldt dat uitsluitend de A15 onder het knooppunt tot het projectgebied behoort en de rest van het knooppunt tot het studiegebied. De omvang van het **studiegebied** wordt bepaald door de te verwachten effecten (verkeer, milieu) van de te onderzoeken oplossingen. Het studiegebied verschilt per te onderzoeken aspect. Het studiegebied wordt globaal begrensd door de N214 (noordzijde), Merwede (zuidzijde), de aansluiting Papendrecht/N3 (westzijde) en de provinciegrens met Gelderland (oostzijde). Effecten kunnen verder reiken dan dit gebied. Zo wordt, waar relevant, ook gekeken wat de effecten zijn van het project op een groter gebied in en rondom de A15. In het nog op te stellen Milieueffectrapport wordt dit per thema bekeken en toegelicht.

² Notitie Reikwijdte en Detailniveau MIRT-Verkenning A15 Papendrecht – Gorinchem, conceptversie 31 juli 2020

Op 26 juni 2018 is de Startbeslissing (IENW\BSK-2018\126503) door de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) vastgesteld met als doel een MIRT-Verkenning te starten naar oplossingen voor de knelpunten op dit deel van de A15.

Het doel van de MIRT-Verkenning is om de bereikbaarheid en veiligheid van de A15 tussen Gorinchem en Papendrecht te verbeteren. Hierbij wordt in de volgende fase de volgende bijgestelde doelstelling gehanteerd:

*“Het verbeteren van de doorstroming en de veiligheid in beide richtingen
waardoor de betrouwbaarheid van de reistijd op het netwerk en de
bereikbaarheid van het gebied per saldo verbetert”.*

Het project levert hiermee een bijdrage aan de economische ontwikkeling op zowel nationaal, regionaal en lokaal niveau. Eveneens wordt een bijdrage geleverd aan de doelstellingen van het programma Goederenvervoercorridors (GVC).

Duiding document

Voorliggend document omvat de visie op participatie in de MIRT-Verkenning voor de beoordelings- en besluitvormingsfase. Het document geeft inzicht in de activiteiten en middelen waarmee het participatieproces wordt ingericht en de manier waarop dit proces met communicatie wordt ondersteund.

Gelet op de nauwe samenhang tussen het participatieplan en het communicatieplan is de hoofdlijn van het communicatieplan samengevat in het afsluitende hoofdstuk. Hierin staat naast de tone of voice een toelichting over de wijze en de momenten waarop gecommuniceerd gaat worden met de verschillende stakeholders.

Leeswijzer

Dit participatieplan begint na de inleiding met een samenvatting van het participatieproces van de voorgaande fase, de start- en analysefase. Hierin wordt het doorlopen proces beschreven en de resultaten van deze fase. In het tweede hoofdstuk wordt de visie op participatie in de beoordelings- en besluitvormingsfase beschreven. Daarbij wordt ingegaan op het doel van participatie en van communicatie. Het participatieproces is nader uitgewerkt in het derde hoofdstuk. Er wordt ingegaan op de verschillende participatieniveaus en op de verschillende participatiebijeenvakomen die georganiseerd worden gedurende de beoordelings- en besluitvormingsfase. Tot slot wordt in het vierde hoofdstuk het communicatieproces beschreven. Waarbij de tone of voice en de belangrijkste communicatiemomenten en middelen aan bod komen. In de bijlage is het proces rondom de meekoppelkansen opgenomen.

1 Samenvatting participatieproces start- en analysefase

In de start- en analysefase zijn vier participatieniveaus gehanteerd om te duiden welke positie een stakeholder inneemt: beslissen, meewerken, meedenken en informeren.

De visualisatie laat zien dat de mate van betrokkenheid toeneemt vanaf het laagste participatieniveau informeren. Het niveau beslissen bevindt zich in het hart van de MIRT-Verkenning, terwijl het niveau van informeren zich meer aan de buitenkant van het proces afspeelt. Het niveau meedenken wordt ook wel aangeduid als consulteren: het vragen van reactie aan de stakeholders uit de omgeving van een project. Per stakeholder is aangegeven op welk(e) niveau(s) hij/zij zich bevindt. Hiermee is bepaald hoe tijd en middelen in te zetten, om te voldoen aan de behoefte(n) van de verschillende stakeholders.

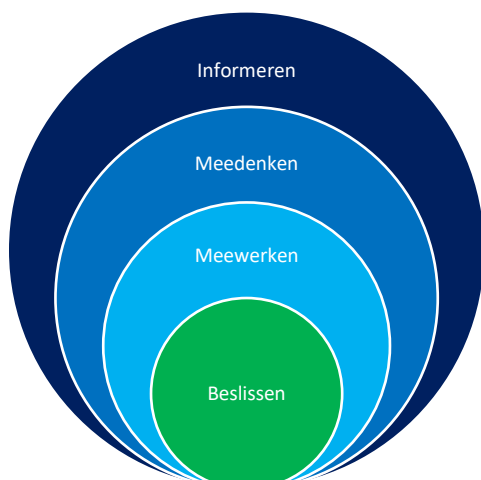
1.1 Doorlopen participatieproces

Bij de start van de MIRT-Verkenning is een stakeholdersanalyse opgesteld. Er hebben informatiebijeenkomsten, ateliers, online informatiesessies en ontwerpsessies met experts plaatsgevonden waarin de omgeving is geïnformeerd en gevraagd mee te denken. In sommige gevallen (bijvoorbeeld tijdens ontwerpsessies) hebben stakeholders geparticipeerd op het niveau 'meewerken'.

Ook hebben een Omgevingswijzer en Ambitiewebsessie plaatsgevonden waarin met stakeholders de ambities aan de hand van de Omgevingswijzer in kaart zijn gebracht en een eerste inventarisatie van kansen en omgevingswensen heeft plaats gevonden³. De omgeving is geïnformeerd onder andere via de projectwebsite en door middel van e-mails, telefonisch contact naar aanleiding van contactverzoeken en publicaties in lokale media.

De nadruk in het participatieproces in de start- en analysefase lag enerzijds op het benutten van (lokale) kennis, ervaring en creativiteit van de stakeholders uit de omgeving van de A15, anderzijds op het informeren over het proces en de voortgang van de MIRT-Verkenning. Met name aan het begin van de vorige fase zijn stakeholders gevraagd om tijdens verschillende participatiemomenten ideeën en suggesties in te brengen voor mogelijke problemen en oplossingen voor de A15.

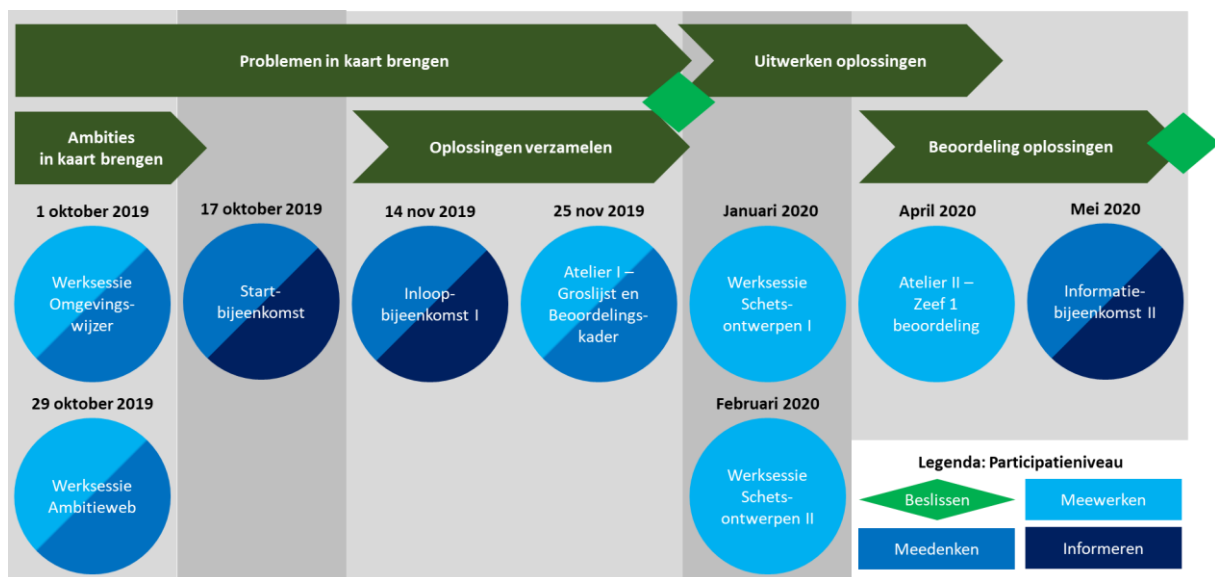
Tijdens de verschillende bijeenkomsten zijn diverse middelen ingezet, zoals kaartbeelden, enquêtes, online presentaties en groepsgesprekken via online themasessies. Door de Covid-19 maatregelen is in vanaf maart 2020 omgeschakeld van fysieke participatiemomenten naar online participatie via Microsoft Teams.

Figuur 2 Participatieniveaus

³ Het verslag van de Omgevingswijzer en Ambitiewebsessie is te vinden op www.mirta15papendrechtgorinchem.nl

De verschillende bijeenkomsten in de start- en analysefase zijn weergegeven in onderstaande afbeelding.

Figuur 3 Proces participatie start- en analysefase

1.2 Resultaten van het participatieproces

De informatie die tijdens de verschillende participatiemomenten is opgehaald, is als input meegenomen in de verschillende inhoudelijke documenten die zijn opgesteld tijdens de start- en analysefase ten behoeve van besluitvorming door de Stuurgroep MIRT-Verkenning A15. Als eerste stap om te komen tot een voorkeursalternatief voor de A15 is een Probleem- en Gebiedsanalyse⁴ opgesteld waarin, naast de problemen en knelpunten, een beschrijving van het gebied is uitgewerkt. Geïnterpreteerde mogelijke oplossingen zijn in de Groslijst Oplossingsrichtingen opgenomen. In de Groslijst zijn uiteindelijk 79 (unieke) oplossingsrichtingen opgenomen. Input voor de Groslijst waren het Verkeersonderzoek A15⁵, de Startbeslissing MIRT-Verkenning A15 Papendrecht-Gorinchem, expert opinion, literatuur en door omgeving benoemde oplossingen.

Alle oplossingsrichtingen zijn in de zogenaamde Zeef 0 beoordeeld aan de hand van beoordelingscriteria. Maatregelen die niet voldeden aan de criteria zijn afgefallen voor de volgende fase. In totaal 32 oplossingsrichtingen zijn verder uitgewerkt en verdeeld over 6 maatregelpakketten. Deze pakketten zijn vervolgens beoordeeld met behulp van het Beoordelingskader (BOK). Dit wordt ook wel Zeef 1 genoemd. Aan de hand van dit Beoordelingskader is gekeken in welke mate een pakket o.a. de doorstroming verbetert en de verkeersveiligheid vergroot. Ook is gekeken wat (op hoofdlijnen) de negatieve effecten zijn van een pakket, bijvoorbeeld impact op luchtkwaliteit en landschap. Tijdens de verschillende online informatiebijeenkomsten in mei 2020 zijn de resultaten van de beoordeling toegelicht aan de stakeholders. De reacties tijdens deze bijeenkomsten en de ingevulde enquêtes heeft de projectorganisatie een indruk gegeven van de voorkeuren en afkeuren die er in de omgeving zijn ten aanzien van de zes pakketten. Uiteindelijk zijn de volgende pakketten doorgedaan naar de beoordelings- en besluitvormingsfase:

⁴ Probleem- en Gebiedsanalyse, definitieve versie dd. 27 november 2019

⁵ Verkeersonderzoek A15, Goudappel Coffeng, mei 2018

Pakket 1: Mobiliteitsmanagement en Smart Mobility

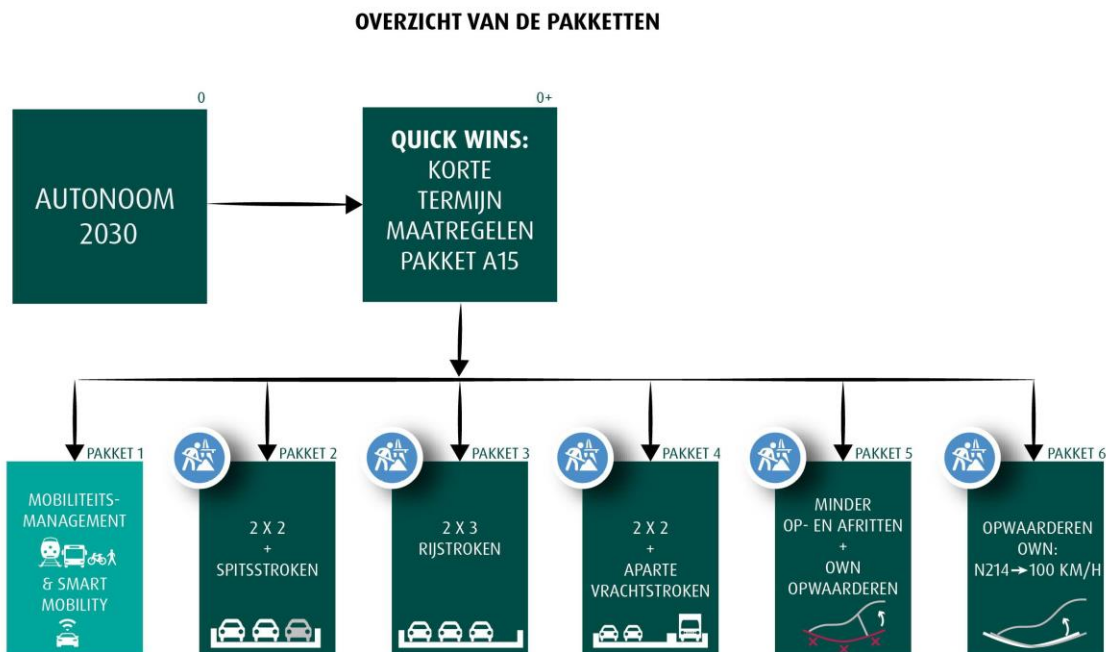
Dit pakket gaat deels door naar de volgende fase. Geheel pakket 1B en een aantal maatregelen uit pakket 1D gaan niet door. Maatregelen vallend onder de pakketten 1A en 1C gaan door naar de volgende fase van de MIRT-Verkenning om verder te worden uitgewerkt.

Pakketten 2 en 3:

Deze pakketten gaan door naar de volgende fase van de MIRT-Verkenning voor nadere uitwerking. Uit de analyse blijkt dat deze pakketten voldoende probleemoplossend vermogen hebben en ook beter scoren met betrekking tot de effecten op de omgeving.

Pakketten 4, 5 en 6:

Deze pakketten vallen af en gaan niet door naar de volgende fase. Deze pakketten leveren een te geringe bijdrage aan de oplossing van het doorstromingsprobleem en hebben bovendien te veel nadelige effecten op de omgeving. Wel zijn er maatregelen met betrekking tot het onderliggend wegennet (OWN) uit de pakketten 5 en 6 denkbaar die bijdragen aan het optimaliseren van de pakketten 2 en 3 op specifieke die punten waar anders restknelpunten op de A15 blijven bestaan.

Figuur 4 Overzicht maatregelpakketten

In de volgende fase van de MIRT-Verkenning worden de gekozen pakketten nader uitgewerkt. Ook tijdens deze fase worden de stakeholders uit de omgeving betrokken middels het participatieproces dat in de volgende hoofdstukken nader wordt toegelicht. De volledige beschrijving en beoordeling van de pakketten is na te lezen in de Nota Kansrijke Alternatieven⁶.

⁶ Nota Kansrijke Alternatieven, vastgesteld op 17 september 2020

2 Participatie in de beoordelings- en besluitvormingsfase

Zoals in de Startbeslissing voor deze MIRT-Verkenning is aangegeven wordt vroegtijdige participatie gezien als een belangrijke bouwsteen in een MIRT-Verkenning. Samenwerking met stakeholders in een complexe opgave als deze is van belang. Met dit participatieplan wordt in lijn met de Omgevingswet aangegeven op welke wijze de omgeving betrokken wordt bij het proces van de besluitvorming over (een deel of activiteit van) het project. Om stakeholders te betrekken maar geen verkeerde verwachtingen te wekken is het van belang stakeholders in de juiste rol te betrekken. Hiervoor is wederom een stakeholdersanalyse uitgevoerd, waarin onderscheid is gemaakt in de niveaus informeren, meedenken, meewerken, beslissen (zie inleiding). Enerzijds om aandachtspunten en ideeën op te halen bij degenen die de omgeving van de A15 het beste kennen, anderzijds om inzicht te krijgen in de vele belangen die spelen in het gebied.

In de beoordelings- en besluitvormingsfase wordt voortgeborduurd op de relaties die zijn opgebouwd met de stakeholders rondom de A15 en ook op de ervaringen die zijn opgedaan in de eerste fasen. In de beoordelings- en besluitvormingsfase worden dan ook dezelfde waarden gekoesterd als in de vorige fasen: we willen open, betrouwbaar en benaderbaar zijn voor iedereen in de omgeving van de A15. In aanvulling daarop is verwachtingenmanagement in de komende fase van belang, gelet op de keuzes die er bij Zeef 1 gemaakt zijn. Met name bij de start van de beoordelingsfase wordt zorgvuldig toegelicht wat er is gebeurd met de ingebrachte ideeën en oplossingsrichtingen. Het moet voor de stakeholders navolgbaar zijn waarom maatregelen wel of geen onderdeel uitmaken van de maatregelpakketten die nader worden uitgewerkt en onderzocht of waarom deze wel of niet als meekoppelkans separaat worden onderzocht. Hiervoor benutten we de eerste informatiebijeenkomst tijdens de inspraakperiode van de NKA en de NRD, maar ook andere contactmomenten met stakeholders zoals gesprekken. Dit inzicht en begrip draagt bij aan het vertrouwen van stakeholders in de MIRT-Verkenning en het participatieproces. Communicatie (zie hoofdstuk 4) speelt hier een belangrijke rol in, bijvoorbeeld als het gaat om het opstellen van redeneerlijnen.

Verschuiving van focus

Ten opzichte van de start- en analysefase is participatie in de beoordelings- en besluitvormingsfase meer gericht op informeren en meedenken/consulteren, en minder op meewerken. Dit komt doordat er minder ruimte is om een actieve bijdrage te leveren of input te leveren in deze fase. Dit is inherent aan de inhoudelijke stappen die er gezet worden in deze fasen, waarin verschillende effectenonderzoeken worden uitgevoerd. Vanuit de omgeving kan hier geen bijdrage aan geleverd worden. Maar het is wel van belang ervoor te zorgen dat de stakeholders op transparante wijze worden geïnformeerd over de uitgevoerde onderzoeken en de (tussen)resultaten hiervan. Dit om inzicht in en begrip te krijgen voor de uitkomsten van de onderzoeken, zodat de stakeholders vertrouwen krijgen in de resultaten van het planMER⁷. Ervaring leert dat dit vertrouwen nodig is om stakeholders 'aan boord' te houden in het toch lange proces (procesdraagvlak) naar het komen tot het Voorkeursalternatief als onderdeel van de Ontwerp Structuurvisie⁸.

Parallel aan het uitvoeren van de onderzoeken wordt met de omgeving een proces doorlopen om inzicht te krijgen in de haalbaarheid/wenselijk voor het realiseren van kansen die niet direct aan de doelstelling van de MIRT-Verkenning bijdragen, maar waarmee wel een meerwaarde wordt gecreëerd. Deze kansen noemen we meekoppelkansen.

---

⁷ Zie paragraaf 2.2 voor toelichting planMER, oftewel plan Milieueffectrapportage

⁸ Zie paragraaf 2.2. voor toelichting Ontwerp Structuurvisie

2.1 Doel participatie

De doelstelling van het participatieproces voor deze fasen van deze MIRT-Verkenning is als volgt geformuleerd:

“Het participatieproces heeft als doel om de omgevingsinformatie en de kennis van stakeholders mee te nemen in de afweging om te komen tot een Voorkeursalternatief”.

Om dit doel te bereiken is het nodig om input op te halen bij de stakeholders met een (direct) belang bij de A15. Daarbij worden de principes van Strategisch Omgevingsmanagement (SOM) en de Mutual Gains Approach⁹ gehanteerd, en wordt gebruik gemaakt van verschillende middelen zoals stakeholderanalyse, krachtenveldanalyse en verschillende werksessies om de belangen en standpunten van de verschillende stakeholders boven tafel te krijgen.

De projectorganisatie is zichtbaar, benaderbaar en heeft een open blik naar de omgeving. Hierbij staan de volgende kernwaarden centraal:

- De stakeholders tijdig en transparant voorzien van relevante en juiste informatie;
- Het oprecht luisteren naar de vragen van de stakeholders om hun belangen te begrijpen;
- Met de belanghebbenden wordt op basis van wederzijds respect en vertrouwen een proces doorlopen;
- Het transparant inzichtelijk maken van de gemaakte afweging.

Toegankelijke, heldere communicatie is van belang om de bovenstaande waarden te kunnen borgen.

2.2 Beoordelings- en besluitvormingsfase

In de beoordelings- en besluitvormingsfase vinden verschillende inhoudelijke onderzoeken plaats om te komen tot de planMER en de Ontwerp Structuurvisie. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is beschreven welke (omgevings)aspecten worden onderzocht en op welke wijze dit gebeurt. De NRD wordt najaar 2020 via de Staatcourant en lokale dagbladen gepubliceerd, een ieder kan hierop een zienswijze indienen. Parallel met de inspraakperiode rondom de Nota Reikwijdte en Detailniveau wordt het ontwerp met behulp van de eerder uitgevoerde verkeersberekeningen nader uitgewerkt. Op basis van de uitgewerkte ontwerpen worden vervolgens diverse onderzoeken uitgevoerd, zoals de impact op luchtkwaliteit en geluid, natuur, gezondheid en stikstof. De resultaten van deze onderzoeken worden opgenomen in het plan Milieueffectrapportage (planMER). Voor die kansen/ontwikkelingen in de omgeving die aangemerkt worden als meekoppelkans worden na prioritering trekkers gekozen. Trekkers van meekoppelkansen wordt gevraagd een Plan van Aanpak op te stellen voor de betreffende meekoppelkans. Na beoordeling van de kansrijkheid van de meekoppelkans, en een positief besluit door de Stuurgroep, kan deze met het planMER in een maatschappelijke kosten baten analyse worden opgenomen (MKBA).

In de Ontwerp Structuurvisie wordt beargumenteerd welk alternatief (mogelijk een samenstelling van onderdelen uit verschillende pakketten) het Voorkeursalternatief is. Na de formele inspraakperiode die volgt, zal de minister een besluit nemen over dit alternatief (het Voorkeursbesluit) en over het vervolgproces. De besluitvormingsfase wordt hiermee afgesloten. Over belangen die worden geraakt door het Voorkeursalternatief kunnen met de betreffende stakeholders Bestuursovereenkomsten worden opgesteld. Ook afspraken over het vervolg van eventuele meekoppelkansen kunnen worden vastgelegd in deze Bestuursovereenkomsten.

---

⁹ MGA staat voor Mutual Gains Approach. Het is een systematische aanpak – geen methode – die zowel de kwaliteit van besluitvorming als de besluiten zelf verbetert. De kern van de MGA is dat zoveel mogelijk belanghebbenden worden betrokken bij onderhandelingen over bepaalde besluiten en dat aan hun belangen wordt tegemoet gekomen bij het vormgeven van alternatieven. In plaats van de energie te steken in het bij elkaar brengen van niet te verzoenen *standpunten*, gaat MGA uit van het creëren van begrip voor elkaars *belangen*.

Hieronder worden de belangrijke stappen in de beoordelings- en besluitvormingsfase kort toegelicht.

1. Opstellen technisch inpassingsontwerp en onderzoeken effecten (planMER)

a. Aandachtspunten ophalen

De kansrijke alternatieven uit de start- en analysefase worden verder uitgewerkt in een technisch inpassingsontwerp. Voorafgaand aan deze uitwerking worden aandachtspunten opgehaald tijdens gespreken met stakeholders zoals nutsbedrijven, grondeigenaren, waterschap etc., evenals tijdens een ontwerpessie. De concept-ontwerpen worden vervolgens besproken in een atelier met professionals, en mogelijk ook getoond tijdens de informatiebijeenkomst.

b. Inspraakperiode NRD

Parallel aan dit proces wordt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage gelegd. Iedereen wordt hiermee in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen en/of vragen te stellen. Tijdens de inspraakperiode zal een (online) informatiebijeenkomst worden georganiseerd, met daarnaast een vragenuur waarin mensen terecht kunnen met hun vragen. In een Nota van Antwoord worden de ingebrachte zienswijzen gebundeld en beantwoord.

c. Onderzoeken effecten

Ondertussen worden de concept-ontwerpen onderzocht op verschillende effecten (planMER) en worden de kosten geraamd.

d. Meekoppelkansen uitwerken

Om de meekoppelkansen in het gebied uit te werken wordt een proces doorlopen met de betrokken partijen (meewerken). Tijdens dit proces vinden zowel interne werksessies als sessies met de betrokken omgevingspartijen plaats met als doel de meekoppelkansen te concretiseren en te komen tot afspraken over het vervolg.

2. Toetsingsproces

Het ontwerp is ondertussen uitgewerkt in de Ontwerp Structuurvisie. De Ontwerp Structuurvisie en het bijbehorende Concept planMER worden vervolgens getoetst door het ministerie van IenW. Voorafgaand aan het toetsingsproces worden de voorlopige resultaten gedeeld middels een (online) informatiebijeenkomst.

Na toetsing wordt overgegaan op de inspraakperiode van de Ontwerp Structuurvisie en planMER. Ook hierbij is het mogelijk voor iedereen om zienswijzen in te dienen en/of vragen te stellen. Daarom wordt een informatiebijeenkomst georganiseerd tijdens de inspraakperiode.

3. Besluitvorming

Aan het eind van fasen CD formuleren de Bestuurlijke Adviesgroep en de Maatschappelijke Adviesgroep hun advies aan de Stuurgroep. Vervolgens neemt de Stuurgroep een besluit en brengt vervolgens advies uit aan de minister over het Voorkeursalternatief. In aanloop naar dit besluit van de minister wordt het proces met de BAG en MAG doorlopen voor de Ontwerp Structuurvisie, met daarin het concept VKA. Nadat alle ingekomen inspraakreacties zijn verzameld en beantwoord in de Nota van Antwoord wordt het besluitvormingsproces nogmaals doorlopen ten behoeve van de definitieve vaststelling van het Voorkeursalternatief. Waarna de minister een besluit neemt ter afsluiting van de MIRT-Verkenning.

2.3 Participatie maatwerk voor stakeholders

Ook voor deze fasen wordt het participatieproces met name gericht op de vertegenwoordigers van stakeholdergroepen, dit gelet op het abstractieniveau van deze fasen. Nu in het MIRT-traject het aantal mogelijke oplossingen is teruggebracht, wordt duidelijker welke partijen een direct belang hebben en zullen specifiekere stakeholders betrokken worden in het participatieproces. Nu de ontwerpen verder worden uitgewerkt wordt duidelijk welke (inpassings)knelpunten er mogelijk zijn met bestaande voorzieningen en op welke locaties grondverwerving nodig zal zijn. Om die reden worden in deze fasen gesprekken gevoerd met grondeigenaren, nutsbedrijven, eigenaren van verzorgingsplaatsen e.d. De overige weggebruikers, aanwonenden en bewoners werken nog niet actief mee, maar worden evenals in

de vorige fasen vertegenwoordigd door o.a. TLN, EVO-Fenedex, ANWB en de gemeenten. Weggebruikers, aanwonenden, bewoners, etc. worden uiteraard wel (breed) geïnformeerd over de MIRT-Verkenning.

Voor de gemeenten wordt onderscheid gemaakt tussen partijen met een aanzienlijk belang en uit de directe omgeving van de A15 en partijen die zich letterlijk en figuurlijk bevinden op een grotere afstand van het projectgebied. De groep stakeholders met aanzienlijk belang en/of fysiek raakvlak wordt dan ook betrokken op een hoger participatieniveau (zie paragraaf 3.2) dan de tweede groep met een grote afstand tot het project(gebied).

Voor de overige stakeholdergroepen geldt dat zij de kans krijgen om betrokken te worden bij de MIRT-Verkenning via verschillende communicatiemiddelen, zoals de website en nieuwsbrieven.

2.3.1 Doel communicatie

Met communicatie wordt gezorgd dat omwonenden, inwoners en betrokkenen op de hoogte zijn van de MIRT-Verkenning A15 Papendrecht-Gorinchem en zodanig zijn geïnformeerd, dat zij hun positie kunnen innemen al naar gelang hun belang en behoefte.

In navolging op de eerder genoemde centrale kernwaarden leidt dit tot de volgende communicatiedoelstellingen op het gebied van kennis, houding en gedrag:

Doelgroepen helder informeren over proces en inhoud (**voortgang**).

De **samenhang** tussen de verschillende onderdelen laten zien.

Aandacht hebben voor actuele thema's in de regio (actualiteit voor intern gebruik).

Creëren van **draagvlak** voor de uitkomsten, in die zin dat de doelgroepen keuzes kunnen begrijpen, zonder het daarmee eens te (hoeven) zijn.

Het gesprek over 'het project' op gang brengen/ stimuleren van de dialoog (interactie).

De **samenwerking** tussen alle partijen bevorderen (uitnodigend communiceren, aansluiten op wensen omgeving).

2.3.2 Resultaten

Met participatie en communicatie worden de volgende resultaten beoogd:

- Belanghebbenden hebben kennis kunnen nemen van het proces van de MIRT-Verkenning.
- Belanghebbenden worden actueel en in toegankelijk taalgebruik op de hoogte gehouden over de stand van zaken zowel qua inhoud als qua proces.
- Belanghebbenden voelen zich uitgenodigd om de interactie aan te gaan, weten waar ze terecht kunnen voor vragen, feedback of ideeën en weten wanneer deze kunnen worden ingebracht.
- Belanghebbenden weten wat de wettelijke mogelijkheden voor inspraak en beroep zijn.

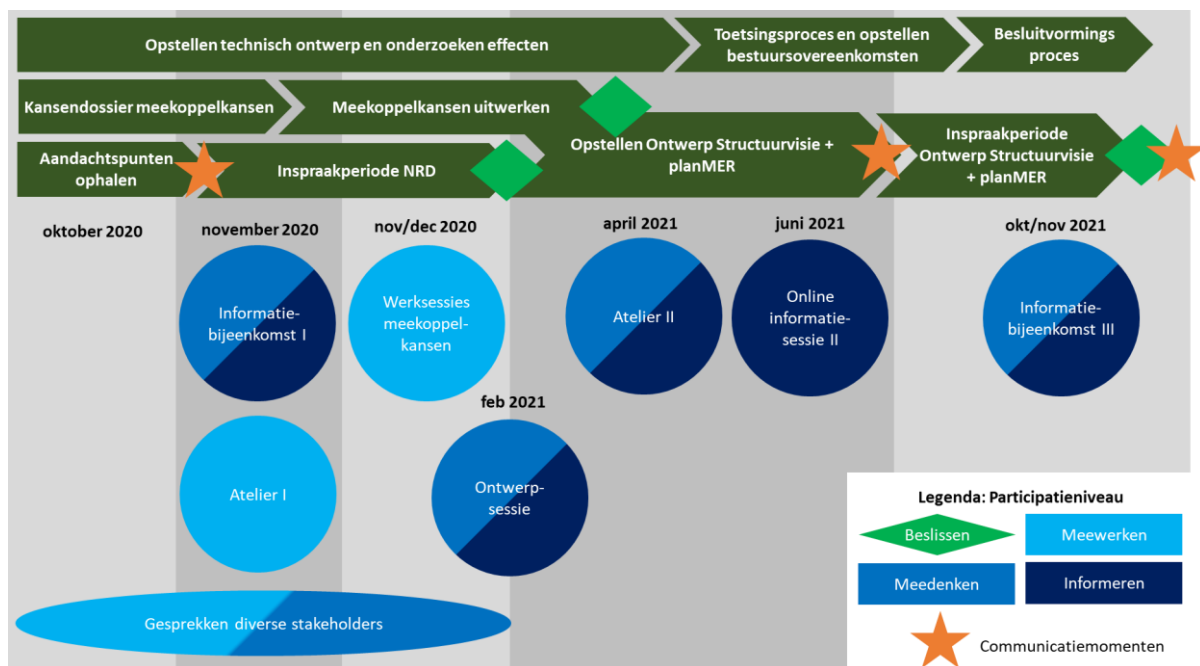
De ambitie van de participatieaanpak en projectcommunicatie is dat stakeholders positief staan tegenover het doorlopen proces (procesdraagvlak). In dit kader is inzicht en transparantie over de afwegingen, keuzes en besluiten die gemaakt en genomen worden, evenals inzicht in de verschillende belangen, van belang. Het participatieproces richt zich hier dan ook op.

3 Participatieproces

De gekozen participatie-aanpak heeft er in fasen AB toe geleid dat stakeholders vanaf het begin de mogelijkheid kregen om betrokken te zijn en mee te meewerken. Hierdoor zijn de kennis van het gebied en de ideeën van de betreffende stakeholders benut om te komen tot kansrijke alternatieven. Begrip voor elkaars kennis, ervaring en belangen was hiervoor van belang. Voor de beoordelings- en besluitvormingsfase wordt deze lijn doorgezet: waar mogelijk kunnen stakeholders meedenken en gedurende de hele fase worden zij op verschillende manieren geïnformeerd.

3.1 Basis van het participatieproces

Om ervoor te zorgen dat de stakeholders elk op eigen wijze/niveau kunnen deelnemen aan de beoordelings- en besluitvormingsfase van de MIRT-Verkenning worden verschillende activiteiten, middelen en werkvormen ingezet. Met behulp van dit geheel aan participatievormen wordt het onderstaande proces doorlopen. Ook zijn de verschillende bijeenkomsten en hun relatie tot de inhoudelijke stappen in de MIRT-Verkenning in de onderstaande afbeelding weergegeven. Tijdens alle stappen geldt dat indien nodig ook 1-op-1-gesprekken, of gesprekken in kleiner verband mogelijk zijn met diverse stakeholders. Deze participatiemomenten sluiten nauw aan bij het proces om te komen tot de technische- en inpassingsontwerpen en de effectenonderzoeken. De omgeving wordt betrokken op de momenten dat er ruimte is voor inbreng of juist op de momenten dat er onderzoeksresultaten zijn om te delen. Om belangrijke momenten kenbaar te maken wordt gebruik gemaakt van communicatiemomenten. In het onderstaande plaatje zijn enkele van deze communicatiemomenten aangeduid.

Figuur 5 Proces participatie beoordelings- en besluitvormingsfase

De ontwerpsessie in deze fase is gericht op meewerken, evenals het eerste atelier. De overige ateliers, informatiebijeenkomsten en gesprekken zijn gericht op meedenken en informeren. Om te zorgen voor toegankelijke en begrijpelijke informatie voor de omgeving worden zogenaamde publieksversies van inhoudelijke documenten gemaakt, te weten de NRD en de planMER/Structuurvisie. Deze publieksversies zijn zeer beknopte samenvattingen waarin de inhoud van het betreffende document in begrijpelijk taalgebruik wordt samengevat.

Naast de ateliers en de informatiebijeenkomsten zal er ook contact zijn met betrokkenen stakeholders en specialisten van de betrokken overheden in de vorm van kleinschaliger -verdiepende- sessies, overleggen en gesprekken. Daarbij wordt maatwerk toegepast zodat de vereiste inhoudelijke stappen gezet kunnen worden met de juiste expertise en kennis die aanwezig is in de omgeving van het project (zie paragraaf 3.3).

Behalve communicatie met betrekking tot de bijeenkomsten vindt brede communicatie plaats via onder andere de projectwebsite, persberichten en nieuwsbrieven, zoals omschreven in het afsluitende hoofdstuk over Communicatie.

3.2 Stakeholders per participatieniveau

De verschillende participatieniveaus: *beslissen, meewerken, meedenken/consulteren en informeren*, waarop de stakeholders zich in deze MIRT-Verkenning bevinden, worden in de volgende subparagrafen beschreven. Voor het omgevingsproces van deze fasen van de MIRT-Verkenning ligt de nadruk op het derde en vierde participatieniveau: meedenken/consulteren en informeren.

3.2.1 Beslissen

Op het niveau *beslissen* bevindt zich alleen de minister van Infrastructuur en Milieu. De minister neemt op basis van objectieve beslisinformatie, mede op advies van de Stuurgroep, een besluit over het voorkeurspakket aan maatregelen. De Stuurgroep wordt vanuit de Maatschappelijke Adviesgroep en de Bestuurlijke adviesgroep voorzien van advies. Het wordt van belang geacht om bestuurlijke en maatschappelijke partijen, die fysiek gekoppeld zijn aan het tracé of evident belang hebben bij de potentiële oplossingen, onderdeel te maken van het proces richting besluitvorming. De verschillende overleggen worden hieronder toegelicht.

De **Stuurgroep** is het Directeurenoverleg (DO) en verantwoordelijk voor de besluitvorming over de MIRT-Verkenning. Aan de Stuurgroep nemen de betrokken directeuren van het Directoraat Generaal Mobiliteit (DGMO), de Provincie Zuid Holland (PZH), de regionale dienst van Rijkswaterstaat (WNZ), Provincie Gelderland (agenda-lid) en het Havenbedrijf Rotterdam deel.

De afstemming met de bestuurlijke partijen vindt plaats in de **Bestuurlijk Advies Groep (BAG)**. Naast de betrokkenheid van stakeholders door middel van de werksessies, ateliers en inloopbijeenkomsten worden maatschappelijke omgevingspartijen vertegenwoordigd in een **Maatschappelijke Adviesgroep (MAG)**. Deze beide groepen adviseren de Stuurgroep op diverse momenten in het proces.

De **Ambtelijke Begeleidingsgroep (ABG)** bespreekt de tactische en strategische issues en presenteert deze zo dat de Stuurgroep een afweging kan maken. De ABG bestaat uit vertegenwoordigers van de leden van de Stuurgroep en een aantal relevante stakeholders.

Kort samengevat komt het er op neer dat de leden van de ABG een advies uitbrengen aan de Stuurgroep, evenals de BAG en de MAG. De Stuurgroep adviseert in deze fase van de MIRT-Verkenning over het Voorkeursalternatief aan de minister, die vervolgens een besluit neemt.

Het is van belang om alle bestuurlijke en maatschappelijke overleggen (BAG, MAG, ABG, SG) op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in de MIRT-Verkenning en de betrokken ambtenaren en bestuurders te informeren over de resultaten van het participatieproces met de omgeving, aangezien zij bestuurlijk advies uitbrengen aan de minister. Dit gebeurt uiteraard tijdens de reguliere overleggen die plaatsvinden, maar indien nodig kunnen aanvullende (online) informatiemomenten worden georganiseerd.

3.2.2 Meewerken

Stakeholders die zich op het niveau meewerken bevinden hebben een actieve rol in de MIRT-Verkenning. Zij werken mee met de projectorganisatie aan de verschillende stappen in de MIRT-Verkenning. Op dit niveau bevinden zich de partijen die een groot belang of veel invloed hebben in het project. Met andere woorden, dit zijn partijen die een fysiek raakvlak hebben met het tracé of duidelijk baat hebben bij de mogelijke maatregelenpakketten. Dit zijn, net als in de vorige fasen, onder andere de aanliggende gemeenten, het betreffende waterschap, vertegenwoordigers van Weg, Water, Fiets en de Logistieke sector. Daarnaast worden in deze fasen ook de grondeigenaren rondom het tracé, aanwonenden en nutsbedrijven betrokken gelet op de fysieke raakvlakken van de A15 met voorzieningen of grondeigendom.

In de beoordelings- en besluitvormingsfase worden de stakeholders op dit niveau middels een ontwerpessie en het 1e atelier betrokken bij het uitwerken van de ontwerpen. In deze sessies wordt actief met hen gewerkt om zo optimaal van hun kennis over het gebied, de A15 en/of hun specialisme gebruik te maken.

In deze fase wordt aan de stakeholders die in de vorige fase aanwezig waren bij de Ambitiesessie en Omgevingswijzer-sessie gevraagd actief mee te werken aan de geïdentificeerde meekoppelkansen. Met de betreffende stakeholders worden de eerder ingebrachte meekoppelkansen geactualiseerd, uitgewerkt, gevalideerd en geprioriteerd. Ook is er in het proces dat wordt doorlopen met stakeholders ruimte om nieuwe ideeën in te brengen voor meekoppelkansen ten aanzien van de voorliggende alternatieven. De BAG en de MAG worden betrokken bij het proces ten aanzien van de actualisatie en prioritering van de meekoppelkansen en brengen hierover advies uit aan de Stuurgroep.

3.2.3 Meedenken

Stakeholders op dit niveau staan op iets meer afstand dan de *'beslissers'* en *'meewerkers'*, maar worden via algemene communicatie benaderd om mee te denken. Daarnaast worden partijen met een groter, maar ook vrij specifiek belang benaderd voor een 1-op-1 gesprek zodat zij hun input kunnen leveren. Denk hierbij aan bewonersgroepen/omwonenden, logistieke partijen, grote bedrijven in het projectgebied, grondeigenaren, kabel- en leidingeigenaren et cetera.

Voor de beoordelings- en besluitvormingsfase gaat het hierbij met name over aanleveren van specifieke informatie voor de nadere uitwerking van de ontwerpen of het toetsen van de impact van de ontwerpen op de directe omgeving van de partij. Oftewel het ophalen van belangrijke aandachtspunten voor het ontwerpproces en de inpassing van de alternatieven in de omgeving met behulp van inpassingsontwerpen. Dit wordt gedaan in het 2^e atelier, 1^e en 3e informatiebijeenkomst en 1-op-1-geprekken.

Tijdens de beoordelings- en besluitvormingsfase is het mogelijk om op twee momenten zienswijzen in te dienen, te weten op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau in het najaar van 2020 en de Ontwerp Structuurvisie inclusief het planMER en het Voorkeursalternatief medio 2021. Hier worden de stakeholders middels de formele inspraakprocedure geconsulteerd. Middels informatiebijeenkomsten wordt men hierover geïnformeerd en krijgt men de gelegenheid vragen te stellen (zie ook paragraaf 0).

3.2.4 Informeren

Een van de SOM-principes, "Maak transparante afwegingen en deel deze tijdig met de betreffende partijen", sluit goed aan bij informeren. Hierbij is het belangrijk om volledig en transparant te zijn in het delen van informatie. Het streven is om de betrokken stakeholders in deze MIRT-Verkenning zes- tot achtwekelijks een update te geven over het de stand van zaken, zie ook hoofdstuk 4.

Deze informatievoorziening geldt voor alle betrokken partijen. Tijdens de beoordelings- en besluitvormingsfase worden de bewoners nog niet actief betrokken, maar wel in de gelegenheid gesteld om informatie te verzamelen en vragen te stellen. Dit kan tijdens de inloopbijeenkomsten of via

communicatiemiddelen als nieuwsbrieven en de website, maar ook door direct contact te zoeken met het omgevingsteam of tijdens een (online) vragenuur.

Aanvullend op de genoemde stakeholders onder beslissen, meewerken en meedenken worden de overheden die niet fysiek in het projectgebied liggen maar wel een belang hebben bij de A15, bijvoorbeeld de omgevingsgemeenten (Altena en Vijfheerenlanden) en het Waterschap Hollandse Delta actief geïnformeerd over de MIRT-Verkenning.

3.3 Maatwerk en flexibiliteit waar nodig

Het participatieproces wordt gezien als een adaptief proces, dit betekent dat tijdens het proces wordt bekeken of het vooraf bedachte participatieproces aansluit bij de behoeften van de stakeholders en het project. Mocht dit niet het geval zijn, dan kan er bijvoorbeeld een extra bijeenkomst of aanvullende individuele gesprekken worden ingepland. Ook kan het zijn dat er gedurende het project stakeholders toegevoegd worden, of dat stakeholders van participatieniveau veranderen. Dergelijke tussentijdse wijzigingen in het participatieproces en de stakeholders worden bijgehouden en toegelicht in het participatieverslag en in de stakeholderanalyse. De stakeholderanalyse is bij het afsluiten van de start- en analysefase geactualiseerd. Bij het afsluiten van de beoordelings- en besluitvormingsfase wordt de stakeholderanalyse nogmaals bijgewerkt.

3.4 Activiteiten, middelen en werkvormen

In deze paragraaf worden de verschillende activiteiten, middelen en werkvormen nader toegelicht. Om ervoor te zorgen dat alle input uit de verschillende participatiemomenten zorgvuldig wordt geborgd, vindt verslaglegging plaats. Hierover meer in paragraaf 3.5. De actuele Covid-19 maatregelen op het moment van organiseren van participatiebijeenkomsten bepalen de precieze invulling van de in te zetten activiteiten, middelen en werkvormen.

3.4.1 Gesprekken diverse stakeholders (meewerken/meedenken)

Aan het begin van de beoordelings- en besluitvormingsfase wordt een gespreksronde met diverse stakeholders uitgevoerd om belangrijke aandachtspunten op te halen voor het technisch- en ruimtelijk inpassingsontwerp en de effectonderzoeken.

Betrokken stakeholders

De gesprekken worden gevoerd met de aanliggende gemeenten (West-Betuwe, Gorinchem, Molenlanden, Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht, Sliedrecht, Alblasterdam en Dordrecht), Waterschap Rivierenland, RWS, ProRail, regio Drechtsteden, ministerie IenW en provincie Zuid-Holland en bewoners die eventueel direct geraakt worden door het project.

Ook wordt een aantal verkennende gesprekken gevoerd met de Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid, nutsbedrijven, grondeigenaren en licentiehouders van benzinstations langs de A15 om hen op de hoogte te stellen van de verkenning en het te doorlopen proces, gelet op de raakvlakken met hun belangen.

Opzet en vorm

De vorm van deze gesprekken is sterk afhankelijk van de gesprekspartner. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een telefoongesprek, een videogesprek, een vergadering of een keukentafelgesprek bij een bewoner. Welke vorm het beste past wordt samen met de betrokken stakeholder afgestemd.

Communicatie

In principe is een van projectteamleden de afzender van de uitnodiging voor de gesprekken. Het kan ook zo zijn dat een belanghebbende zelf met het initiatief tot een gesprek komt. De stakeholders ontvangen na het gesprek een beknopt gespreksverslag, met daarin opgenomen de afspraken die zijn gemaakt.

3.4.2 Ontwerpsessie (meedenken/informeren)

In de beoordelings- en besluitvormingsfase is een ontwerpsessie gepland.

Betrokken stakeholders

Voor de ontwerpsessie wordt een brede groep uitgenodigd, te weten RWS, Provincie Zuid-Holland, aanliggende gemeenten (West-Betuwe, Gorinchem, Molenlanden, Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht, Sliedrecht, Alblasserdam en Dordrecht), ProRail en Waterschap Rivierenland.

Opzet en vorm

De ontwerpsessie heeft als doel om de betrokken overheden te informeren over de stand van zaken met betrekking tot het ontwerp in relatie tot de omgeving. De ontwerpen zijn nog niet afgerond waardoor mogelijk nieuwe inzichten of wensen die binnen de eerder opgestelde uitgangspunten, planning en budget passen in het ontwerp verwerkt worden.

Communicatie

De ontwerpsessie is op uitnodiging. De technische uitgangspuntennotitie wordt na vaststelling door de Stuurgroep op de website gepubliceerd.

3.4.3 Ateliers (meewerken en meedenken/informeren)

Met behulp van twee ateliers wordt de kennis en ervaring van de professionele partijen uit de regio benut voor deze fase van de verkenning.

Betrokken stakeholders

Voor de ateliers worden de partijen die in de start- en analysefase waren betrokken uitgenodigd. Deze groep wordt aangevuld met een aantal omgevingspartijen, waaronder in elk geval een vertegenwoordiging van bewoners in de vorm van dorpsraden en/of bewonersverenigingen.

Opzet en vorm

Het eerste atelier staat in het teken van meewerken. Het atelier heeft als doel om pakketten aan te vullen op de volgende onderdelen:

- Het verfijnen van pakket 1 (bijv. carpoolplaatsen, P+R, doseerinstallatie etc.). Waar in de vorige fasen het principe van de maatregel is getoetst gaat nu ook bepaald op welke locaties de maatregelen het beste kunnen komen (bijvoorbeeld waar de doseerinstallaties het best kunnen worden geplaatst). Ook worden hoeveelheden bepaald, zodat dit kan worden meegenomen in de kostenberekeningen.
- Het verdiepen van maatregelen met betrekking tot het onderliggend wegennet (OWN) uit de pakketten 5 en 6 die bijdragen aan het optimaliseren van de pakketten 2 en 3 op specifiek die punten waar anders restknelpunten op de A15 blijven bestaan.

Het tweede atelier bevindt zich op een ander participatieniveau, namelijk meedenken en informeren, aangezien er vanuit het inhoudelijk onderzoek weinig ruimte is om mee te denken. Indien aan de orde en mogelijk zijn ruimtelijke inpassingsknelpunten onderwerp van gesprek in het atelier, zodat de omgevingspartijen hierover kunnen meedenken. Afhankelijk van welke knelpunten dit zijn worden omgevingspartijen uitgenodigd die een betrokkenheid hebben bij deze inpassingsknelpunten. Tijdens dit atelier worden ook de onderzoeksresultaten gedeeld en toegelicht.

Communicatie

De ateliers zijn op uitnodiging. Het sfeerverslag dat wordt opgesteld van de Ateliers wordt gepubliceerd op de website. De onderzoeksresultaten worden na vaststelling in de stuurgroep op de website gepubliceerd.

3.4.4 Informatiebijeenkomsten (meedenken/informereren)

Tijdens de beoordelings- en besluitvormingsfase kunnen geïnteresseerden meer informatie verkrijgen over de MIRT-verkenning tijdens drie informatiebijeenkomsten.

Betrokken stakeholders

Alle geïnteresseerden, dus ook de stakeholders die op een andere wijze betrokken zijn zoals in de BAG, MAG of de ABG.

Opzet en vorm

In deze bijeenkomsten worden de resultaten van de onderzoeken en studies teruggekoppeld eenieder die geïnteresseerd is.

De eerste informatiebijeenkomst vindt plaats gedurende de inspraakperiode voor de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en heeft als hoofddoel om de aanwezigen te wijzen op de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen in het kader van de inspraakprocedure. Ook wordt toegelicht welk proces wordt doorlopen, wat de NRD precies inhoudt, welke alternatieven worden uitgewerkt en welke onderzoeken zullen plaatsvinden. Gelet op de formele aard van de ter inzage legging wordt ook een online vragenuur georganiseerd zodat mensen eventuele vragen kunnen stellen.

De tweede informatiebijeenkomst is met name gericht op informeren. Tijdens deze bijeenkomst worden de (tussen)resultaten van de onderzoeken gedeeld met alle geïnteresseerden. Uiteraard is er de gelegenheid om vragen te stellen hierover en in gesprek te gaan met de projectorganisatie. Gelet op de grote verscheidenheid aan effecten die onderzocht wordt is het denkbaar dat er een of meerdere deelsessie(s) wordt georganiseerd om verder in te zoomen op een specifieke (groep) effecten.

De derde informatiebijeenkomst vindt plaats in het kader van de inspraakperiode van de planMER en de Ontwerp Structuurvisie inclusief het Voorkeursalternatief.

Indien het mogelijk is om weer fysieke bijeenkomsten te organiseren, zal bekeken worden of -gelet op het doel van de bijeenkomst- gekozen wordt voor een online bijeenkomst of een of meerdere (kleinschalige) bijeenkomsten op een fysieke locatie. De dan geldende Covid-19 richtlijnen zijn daarbij uitgangspunt.

Communicatie

De aankondiging voor de beide informatiebijeenkomsten tijdens de inspraakperiode wordt breed gedaan. Vanuit Ministerie/Rijkswaterstaat wordt een persbericht verstuurd en via de gemeentes worden de bijeenkomsten op de gemeentepagina's aangekondigd. Ook wordt gebruikgemaakt van social-mediakanalen van de diverse partners om bijeenkomsten aan te kondigen. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de #mirtA15pago. De teksten en het beeldmateriaal worden aangeleverd door de communicatieadviseur van de MIRT-Verkenning. Bewonersverenigingen worden via de omgevingsmanager per mail uitgenodigd.

Bij informatiebijeenkomsten 1 en 3 worden officiële bekendmakingen gepubliceerd in de Staatscourant, de belangrijkste huis-aan-huisbladen in het gebied en in het AD Dordrecht en Rivierenland. In deze publicaties worden de bijeenkomsten aangekondigd. Verder wordt in ieder geval gebruikgemaakt van de website van het project, en wordt de nieuwsbrief ingezet om de avonden aan te kondigen. Na afloop verschijnt er een korte terugkoppeling op de website en een iets uitgebreidere in de digitale nieuwsbrief van het project.

3.4.5 Werksessies meekoppelkansen

In de start- en analysefase van de MIRT-Verkenning zijn een met stakeholders ambitieweb- en omgevingswijzersessie gehouden. Uit deze beide sessies en het verdere stakeholdersproces zijn verscheidene initiatieven, omgevingswensen en potentiële kansen naar voren gekomen. In de beoordeling- en besluitvormingsfase worden deze getrechterd tot een overzicht van relevante en

waardevolle meekoppelkansen voor de MIRT-Verkenning. Deze worden opgenomen in een Kansendossier op basis waarvan besluitvorming plaats vindt in de Stuurgroep, hierin geadviseerd door de BAG en MAG.

De geïnventariseerde potentiële kansen worden door de projectorganisatie, in samenspraak met betrokken (omgevings)partijen, herijkt en waar nodig aangevuld en verder uitgewerkt. Dit met als doel te komen tot concrete afspraken en partijen te activeren kansen verder te brengen. Deze herijking richt zich op die potentiële meekoppelkansen die te koppelen zijn aan de te onderzoeken maatregelen (alternatieven) die verder worden onderzocht (de pakketten 1, 2 en 3) en waarvoor er betrokkenheid van partijen is om deze kansen verder te brengen. Voor enkele kansen kan worden besloten deze (deels) onderdeel te maken van de MIRT-Verkenning A15 (het zogenaamde meekoppelen). Het proces rondom de meekoppelkansen is procesmatig weergegeven in bijlage I.

Wat is een meekoppelkans?

Bij meekoppelen gaat het om kansen die voortkomen uit doelstellingen van partijen (zowel overheden, waaronder de initiatiefnemers van deze verkenning, als andere stakeholders) in de regio om daarmee meerwaarde te creëren door deze in de uitwerking van de MIRT-Verkenning mee te nemen. Het gaat om bijvoorbeeld een bovenwettelijke maatregel of project dat raakt aan de MIRT-Verkenning, maar welk niet direct bijdraagt aan de doelstellingen daarvan. Bijvoorbeeld kansen om de leefbaarheid te verbeteren, problemen in de directe omgeving van de A15 op te lossen, werk-met-werk te maken (denk aan voordeel gezamenlijk inkopen, afstemmingsvoordelen), door het toevoegen van andere kwaliteiten en functies. Ook kan een initiatief/omgevingswens meerwaarde hebben door een positieve bijdrage te hebben aan mitigatie (=beperken effecten vooraf) of compensatie (=herstel effecten achteraf) van te verwachten negatieve effecten die ontstaan door de MIRT-Verkenning en vanuit die noemer tot meekoppelkans worden aangemerkt.

De nadere uitwerking van de kansrijke meekoppelkansen en het trekkerschap wordt verkend en gefaciliteerd met behulp van een werksessie voor de betrokken omgevingspartijen, en krijgt daarna vervolg in 1-op-1 gesprekken. In een Plan van aanpak worden naast een beschrijving van de meekoppelkans ook de haalbaarheid, de financiële onderbouwing, zicht op financiering en de vervolgstappen die moeten worden gezet voor verdere uitwerking vastgelegd. Hieruit moet blijken of meerwaarde door eventueel meekoppelen wordt gecreëerd of dat een kans wellicht wel potentie heeft als kans maar er niet voldoende meerwaarde wordt gecreëerd om deze mee te nemen in de uitwerking van de MIRT-Verkenning. In sommige gevallen kan dat ook betekenen dat een kans 'niet onmogelijk wordt gemaakt' door een beperkte aanpassing van het ontwerp in de MIRT-Verkenning te doen. Deze kan dan nog steeds wel door een initiatiefnemer/omgevingspartij buiten de MIRT-Verkenning vervolg krijgen en hoeft niet te wachten op de MIRT-Verkenning.

Rol van de projectorganisatie

De projectorganisatie faciliteert het proces, organiseert de werksessies en levert bijvoorbeeld een door de trekkers in te vullen format. De projectorganisatie kijkt samen met de trekkers of de plannen voldoende inhoud hebben (onderbouwing) om besluitvorming op te baseren. De projectorganisatie monitort de voortgang en tijdigheid van de oplevering van de plannen van aanpak en faciliteert het proces in de aanloop naar de besluitvorming. De planning van de MIRT-Verkenning in het komen tot een voorkeursalternatief is leidend.

Betrokken stakeholders

Per meekoppelkans wordt in beeld gebracht welke stakeholders betrokken zijn. Deze stakeholders worden uitgenodigd voor de werksessies en gesprekken. Dit zijn in elk geval de eerdere deelnemers aan de Omgevingswijzersessie en Ambitiewebsessie, maar ook omgevingspartijen die niet eerder aanwezig waren zoals mobiliteitspartijen en mogelijk enkele bedrijven.

Opzet en vorm

De werksessies worden digitaal gehouden met de betreffende stakeholder. Mogelijkheden voor het komen tot een plan van aanpak en afspraken daarover worden in de werksessies afgestemd. Daarnaast

wordt het vervolgproces van de meekoppelkansen toegelicht. Stakeholders die bij de werksessie hun commitment voor een meekoppelkans hebben getoond worden uitgenodigd voor een 1op1-gesprek. Daarbij is het mogelijk dat er meerdere stakeholders bij een gesprek zitten, de gesprekken worden gevoerd per meekoppelkans. Hoe het plan van aanpak gevuld wordt en wat daarvoor nodig is wordt tijdens dit overleg besproken. De trekker heeft het format op voorhand ontvangen en heeft in totaal circa 2 maanden de tijd om deze uit te werken.

Communicatie

De werksessies voor meekoppelkansen zijn op uitnodiging. Van elke werksessie wordt een kort verslag gemaakt met afspraken voor de aanwezigen. Het definitieve Kansendossier, inclusief beslissing, wordt na vaststelling in de stuurgroep op de website gepubliceerd.

3.5 Verslaglegging en terugkoppeling opbrengst participatieproces

Een voorwaarde voor een zorgvuldig participatieproces is het transparant inzichtelijk maken van de opbrengst van het participatieproces. De input die stakeholders leveren gedurende de verschillende participatiemomenten moet zorgvuldig worden vastgelegd. Van de informatiebijeenkomsten, de sessie meekoppelkansen en de ateliers worden sfeerverslagen op hoofdlijnen gemaakt. Van de gesprekken met stakeholders worden gespreksverslagen gemaakt, en van de ontwerpsessie wordt een notitie gemaakt met de belangrijkste input die is opgehaald bij de omgevingspartijen. De sfeerverslagen van de informatiebijeenkomsten en de ateliers worden op de website gepubliceerd, de gespreksverslagen en notitie van de ontwerpsessie niet. Bovendien is het belangrijk dat wordt aangegeven op welke wijze er om wordt gegaan met de geleverde input. Oftewel: op hoofdlijn aangeven wat er wel of niet wordt gedaan met de aangeleverde aandachtspunten, wensen, eisen en voorkeuren. Dit gebeurt binnen deze MIRT-Verkenning door middel van het opstellen van een participatieverslag aan het eind van elke fase.

4 Communicatieproces

Door middel van de communicatie wordt duidelijk gemaakt wanneer en waarover geparticipeerd kan worden. De communicatie bestaat niet enkel uit het zenden van informatie, betrokkenen kunnen ook vragen stellen en feedback geven op de verstrekte informatie. In dit hoofdstuk staat beschreven met welke tone of voice, op welke momenten en met de belangrijkste middelen waarmee dat gebeurt.

4.1 Tone of Voice

Het beeld van het project wordt gevormd door alle contactmomenten die er vanuit de projectorganisatie zijn, zoals dagelijks handelen, manier hoe we met stakeholders omgaan, uitingen (producten en communicatiemiddelen).

De tone of voice die wordt gebruikt moet passen bij het project. De communicatie is zakelijk, deskundig, praktisch en primair gericht op het duidelijk informeren van de doelgroep. In communicatie wordt gefocust op de ontvanger. Daarbij wordt indien noodzakelijk gebruikgemaakt van jargon (vaktaal) die in deze fase van het proces gebruikelijk is, wel wordt de betekenis hiervan uitgelegd.

4.2 Communicatiemomenten

Projectcommunicatie over de MIRT-Verkenning vindt plaats bij belangrijke besluiten door de stuurgroep of de minister, na het vaststellen van rapporten en verslagen in het participatietraject en bij informatiebijeenkomsten (voorafgaand, tijdens en na afloop), zie paragraaf 0. Daarnaast wordt gecommuniceerd wanneer dit wenselijk of nodig is, vanuit het reguliere omgevingsmanagement.

Met belangrijke besluiten worden in elk geval de volgende momenten bedoeld, zoals weergegeven in Figuur (paragraaf 3.1):

1. Ter inzage legging NRD. Naar verwachting is dit in het vierde kwartaal van 2020.
2. Ter inzage legging van het Ontwerp Structuurvisie inclusief Voorkeursalternatief (VKA) en het planMER. Naar verwachting is dit in het najaar 2021.
3. Bij de vaststelling van het Voorkeursbesluit door de minister. Naar verwachting is dit in het voorjaar van 2022.

4.3 Belangrijkste communicatiemiddelen

Communicatie via de projectwebsite

De projectwebsite, www.mirtA15papendrechgorinchem.nl, is de plaats waar alle informatie en communicatie samenkomt. Ook alle openbare informatie, inclusief nieuwsbrieven en documenten zijn hier terug te vinden.

E-Nieuwsbrief

De voortgang van de MIRT-Verkenning wordt via een periodieke nieuwsbrief gecommuniceerd. Hierin komen onderwerpen aan bod als belangrijke besluiten van de stuurgroep, actualiteiten (bijv. aankondiging informatiebijeenkomst), een voortuitblik, en een uitgelicht thema of interview.

Brief

Specifieke doelgroepen, zoals participanten en direct omwonenden, die we gericht willen informeren, kunnen met een doelgroep specifieke brief persoonlijk worden geïnformeerd.

Brochure MIRT-Verkenning/Publiekssamenvatting

Om geïnteresseerden op hoofdlijnen te informeren over het project en procedures kan bij belangrijke mijlpalen (bijv. NRD) een publieksvriendelijke brochure en of samenvatting worden gemaakt.

Mededeling op gemeentepagina

Het huis- aan huisblad is geschikt voor het bereiken van veel mensen in het gebied. De gemeentepagina's worden in deze regio goed gelezen en vormen daarmee een belangrijke manier om inwoners te bereiken. In overleg met de communicatieadviseurs van de gemeentes kunnen ze worden ingezet om informatieavonden aan te kondigen. De gemeentepagina kan ook worden benut voor het informeel bekendmaken van officiële procedures.

Advertenties

Bij wettelijke procedures is het verplicht te adverteren in Staatscourant en dagbladen (o.a. ter inzage legging NRD). Daarnaast kan eventueel advertentieruimte bij de lokale media worden gebruikt (bijvoorbeeld om bewonersavonden aan te kondigen, of het publiek het verhaal van de MIRTA15 te vertellen).

Social media

In deze fase van het project wordt alleen indirect gebruik gemaakt van de social media van diverse partijen waar mee wordt samengewerkt, zoals de gemeentes. Daarmee wordt een brede groep volgers die al actief is in de regio bereikt. Er zal tijdens de MIRT-Verkenning *geen* projectaccount worden ingezet. Wel wordt gebruikgemaakt van een speciale hashtag, #mirtA15page, waardoor berichten over de MIRT-Verkenning eenvoudig te volgen zijn.

Bijlage I Proces meekoppelkansen

---

1. Voorbereiding proces	Eerste trechtering
<ul style="list-style-type: none"> • Welke kansen passen bij de overgebleven varianten? • Eerste prioritering naar ambitieniveau en relevantie; • Opzetten van format Plan van Aanpak (t.b.v. stap 3). • In beeld brengen mogelijke trekkers meekoppelkansen.	
2. Validatie	Intern commitment
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreking opzet van het Kansendossier met het projectteam; • Uiteenzetten verdere proces meekoppelkansen;	
3. Informeren en activeren	In gesprek met de omgeving
<ul style="list-style-type: none"> • Contact met een brede groep aan stakeholders; • Directe benadering van mogelijke trekkers; • Herijking en validatie van de kansentechtering met externe stakeholders; • Mogelijk aanvullen kanselijst (enkel bij commitment voor trekkersrol); • Bespreking opzet Kansendossier in de BAG, MAG en Stuurgroep.	
4. Werksessie	Meekoppelkansen samen in kaart
<ul style="list-style-type: none"> • Met stakeholders die kansen (samen) verder willen brengen; • Toelichten verdere proces meekoppelkansen en het format Plan van Aanpak; • Afstemmen commitment met trekkers van de kansen.	
5. 1-op-1 in gesprek	Nader in gesprek met trekkers
<ul style="list-style-type: none"> • Toelichten van het format voor het Plan van Aanpak; • Gesprek per meekoppelkans; • Vastleggen van concrete afspraken ten behoeve van de meekoppelkansen.	
6. Beoordelen en verwerken	Beoordelen plannen en verwerken in Kansendossier
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreking plannen van aanpak in projectteam; • Input wordt verwerkt in het Kansendossier ten behoeve van concretisering.	
7. Validatie	Implementatie kansen in project
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreking kansendossier met het projectteam; • Vaststellen van vervolgstappen voor implementatie in het project; • Communiceren en vast laten stellen via de BAG, MAG en Stuurgroep	